

NR 4 2006

Kulturarv Östergötland

I Finspång händer det

I Finspångsområdet är man mån om sin brukshistoria. Flera dokumentationsprojekt har varit och är fortfarande igång i trakten. I Hällestad har hembygdsföreningen tagit ett ovanligt grepp för att berätta sin lokalhistoria.

I Finspång kommer också höstens Kulturarvsdag att hållas, i anrika Folkets Hus lokaler. Om detta, om hållristningarna i Hästholmen, om våra runstenars spännande berättelser och om Östgotafilms satsning på att inventera hembygdsföreningarnas filmer berättar vi i detta nyhetsbrev.

Kulturarvsarbete i Finspång

Hällestad hembygdsförening har ca 450 medlemmar och en vacker hembygdsgård att ta hand om. I samlingarna finns ungefär det som brukar finnas i en vanlig östgötsk hembygdsförening. Verksamheten ser också ut ungefär såsom den brukar göra i våra livaktiga föreningar. Men i år hände något. Hembygdsföreningen genomförde ett genomarbetat historiskt skådespel om Christoffer Polhems bravader i Hällestad bergslag. Skådespelet innebar givetvis en massa arbete men gav så mycket mer tillbaka denna fantastiska sommar. Faktum är att föreningen redan nu planerar för ett nytt skådespel sommaren 2007. Läs mer [här](#).

I Finspång dokumenteras en helt annan historia. Det är kommunens kultursekreterare Christer Öjring som också har ett specialintresse för den östgötska pop- och rockhistorien. I ett arbete i samverkan med Svenskt rockarkiv i Hultsfred utforskar han 1950- och 60-talets musikliv. Läs mer [här](#).

KULTURARVSDAGEN hålls alltså denna gång i Finspång. Finspångs kommun och Kulturarv Östergötland bjuder in till en dags spännande förevisningar av kulturhistoriska projekt i länet. Vi kommer att få ta del av berättelsen om våra runstenar, utgrävningar i Vreta Kloster och östgötsk rockhistoria bland annat. Läs mer [här](#).

Linköpings sporthall 50 år

Nu i oktober är det precis 50 år sedan sporthallen i Linköping invigdes, en efterlängtat arena för inomhusidrotten i staden. Att Saabs handbollslag tog flera SM-tecken där, att IFK Linköping basket lockade mängder av ungdomar till hallen på 1980-talet, det vet nog de flesta. Däremot är det inte så många som vet att hallen länge var Linköpings största nöjesarena med artister som Louis Armstrong, Lionel Hampton och Tommy Steele.

Kulturarv Östergötland, Östergötlands länsmuseum och Idrotthistoriska sällskapet berättar den spännande historien om "Sporthallen 50 år" i en utställning på länsmuseets Faktahylla och i en fullmatad hemsida. Läs mer [här](#).

Hällristningar i Hästholmen restaurerade

Hällristningarna i Hästholmen är nu rengjorda och imålade. Det är Sven-Gunnar Broström, specialist på hällristningar, som har stått för restaureringen. Uppdraget har han fått från Östergötlands länsmuseum. Han har också upptäckt nya ristningar på hällen.

Samtidigt som hällen restaurerats skedde en dokumentation av ristningarna. Den är viktig bl a för kontroll över skador. Frostsprängningar har redan förstört flera ristningar. En vårdplan ska nu också upprättas för att undvika framtida skador på de 3 500 år gamla bilderna. Läs mer [här](#).

Hembygdsgården i Hällestad.
Bild: Kulturarv Östergötland

Motalagruppen Milles på scen. Bild: Privat

Sporthallen fyller 50 år.
Bild: Leif Wallentinsson, ÖLM

Hällristningarna i Hästholmen får ny färg.
Bild: Emma Karlsson, ÖLM

Berättelsen om våra runstenar

Hembygdsforskaren Jan R Asph har med hjälp av Kulturarv Östergötland lagt upp en hemsida om runor och runstenar. Med utgångspunkt från stenar i Östergötland berättar Asph om historien bakom texterna på våra runstenar. Vi har flera stenar i Norrköpingstrakten som beskriver Ingvarståget till Ryssland, stenar i Linköping, Norrköping och Boxholm som berättar om vikingafärder till England etc. På hemsidan finns också nytagna bilder och teckningar som illustrerar berättelserna.. Läs mer [här](#).

Övrigt

Hösten 2005 och våren 2006 genomförde Kulturarv Östergötland möten i länets samtliga 13 kommuner. Företrädare för de lokala aktörerna samlades till diskussion om hur kulturarvsarbetet nu sker ute i kommunerna samt hur det skulle kunna bedrivas i framtiden.

28 september hölls en uppföljning av dessa kommunresor på Östsam i Linköping. En redovisning av resorna genomfördes. Det hölls också en diskussion om hur arbetet regionalt och lokalt kan samordnas i framtiden. I diskussionerna har begrepp som kommunala och regionala kulturarvsplaner kommit upp. Vi återkommer i denna intressanta fråga.

Från mitten av oktober kommer läns museet i samverkan med Kulturarv Östergötland och filmprojektet Östgötafilm att dra i gång ett projekt kallat Hembygdsföreningarnas filmer. Vi tror att det ute i föreningarna döljer sig en hel del som vi gärna vill inventera och se vad vi tillsammans kan göra med. Till projektet har vi knutit Ellika Kyndell som har en dokumenterad vana vid filmmediet.

Bild från hemsidan om våra runstenar. Bild: Jan R Asph

Vidar Håkansson's film från nedläggningen av Harnmarkindsbanan (Norrköping – Valdemarsvik) 1966. Speltid: 14 min.

En film från hembygdsföreningen i Valdemarsvik.

Bild: Valdemarsviks hembygdsförening

Kontakt.....Dan Malmsten

dan.malmsten@lansmus.linkoping.se

Grafisk form.....Charlotte Fahlén

www.kulturarvostergotland.se